

Obecné propozice přeboru škol v šachu pro Středočeský kraj na školní rok 2023/24

1. Preambule

Protože je nejvyšší čas začít pracovat na přípravách zahájení soutěží a Komise mládeže ŠSČR doposud nevydala Obecné propozice pro Přebor škol v šachu 2023/24 (Mistrovství ČR školních družstev v šachu 2023/24), rozhodl jsem se vydat tento dokument pro Středočeský kraj. Tento dokument je přitom založen na tom, že řízení krajských (a nižších) kol je svěřeno plně do kompetence krajských komisí mládeže, přičemž za projekt Šachy do škol je zodpovědný krajský koordinátor. Níže uvedená pravidla považujte tedy pro náš kraj za závazná. Pokud by se následně vydané Obecné propozice KM ŠSČR od našich lišily v počtu postupujících z krajského přeboru škol, příslušná čísla upravím (ovšem pouze v případě, že vyjdou před jeho konáním – v opačném případě se budu snažit prosadit ty počty, které byly oznámeny před turnajem). Ostatní odlišnosti budou zohledněny jen v případě, že budou známy dostatečně včas a nenaruší regulérnost probíhajících turnajů.

2. Základní ustanovení

Přebor škol v šachu je postupovou soutěží družstev základních a středních škol řádného denního studia.

2.1. Složení družstev

- Družstvo se skládá výhradně z žáků jedné školy.
- Družstvo se skládá ze čtyř hráčů, kteří věkově vyhovují podmínkám pro kategorie (viz bod 2.2.).
- Na soupisce družstva mohou být navíc uvedeni maximálně 2 náhradníci, kteří též musejí splňovat podmínky pro kategorie (viz bod 2.2.).

2.2. Kategorie

Soutěž bude probíhat ve třech kategoriích:

- kategorie I. = žáci z 1. – 5. ročníků základních škol;
- kategorie II. = žáci z 6. – 9. ročníků základních škol a příslušných ročníků víceletých gymnázií (tj. primy – kvarty);
- kategorie III. = studenti středních škol.

Na soupiskách družstev vyšších kategorií mohou být uvedeni i hráči z nižších kategorií za předpokladu splnění podmínek z bodu 2.1. (tj. hlavně příslušnost k jedné škole), přičemž každý hráč může být v jedné úrovni (viz bod 2.3.) uveden maximálně na jedné soupisce (nelze tedy uvést stejného hráče na soupiskách družstev v různých kategoriích).

2.3. Úrovně soutěže (tzv. kola)

Soutěž se hraje ve všech kategoriích ve čtyřech úrovních, zvaných též kola:

- přebor školy;
- regionální přebor;
- krajský přebor;
- mistrovství ČR.

Přebor školy: Přebor školy není povinný – škola jej však může uspořádat podle svých místních podmínek a historických zvyklostí. Hraje se jako turnaj jednotlivců a doporučuje se, aby byl podkladem pro nominaci hráčů do jednotlivých družstev. Účast hráčů, registrovaných v ŠSČR (dále jen „registrovaní hráči“) není omezena. Systém hry, hrací tempo a dělení (či nedělení) na kategorie je plně v kompetenci školy. Škola může následně do regionálního přeboru v každé (pro ni vhodné) kategorii přihlásit libovolný počet družstev. Doporučený termín pro jeho uspořádání je říjen 2023.

Regionální přebor: Středočeský kraj je na základě účasti v předešlých ročnících rozdělen v tomto školním roce na 6 regionů (stejně jako v předchozích sezónách):

Rozdělení (podle hranic okresů):

Rakovník + Kladno

Mělník + Mladá Boleslav

Nymburk + Kolín

Praha-východ

Benešov + Kutná Hora

Příbram + Beroun + Praha-západ

Pro start družstev v regionálním přeboru platí následující pravidla:

- Každá škola může v každé (pro ni vhodné) kategorii přihlásit libovolný počet družstev bez ohledu na to, zda pořádala přebor školy či nikoli.
- Na krajský přebor může z jedné školy v téže kategorii postoupit i více družstev, pokud splní pravidla pro postup (postupový klíč).
- Každá škola si může libovolně zvolit, ve kterém regionálním přeboru chce startovat, přičemž však:
  - Doporučuje se, aby škola startovala v tom regionálním přeboru, kam patří podle okresu, v němž má sídlo.
  - Všechna družstva jedné školy musí startovat ve stejném regionálním přeboru bez ohledu na kategorie (tj. není dovoleno, aby družstva jedné školy startovala v různých kategoriích v odlišných regionálních přeborech).
  - Pokud bude družstvo školy startovat v jiném regionu než v tom, kam přísluší podle sídla školy, může postoupit až jako třetí v pořadí (tj. pokud by z daného regionu podle níže uvedeného klíče postupovala jen 2 družstva, nemůže „cizí“ družstvo postoupit, ani kdyby regionální přebor vyhrálo).
- V případě, že počet přihlášených družstev bude lichý, má pořadatel právo připustit do soutěže i družstvo složené ze žáků dvou škol, ovšem s tím, že toto družstvo nemůže postoupit do krajského přeboru.

Pravidla pro postup z regionálního přeboru do krajského přeboru (postupový klíč) jsou stanovena takto:

- Ve všech kategoriích postupují do krajského přeboru nejméně 2 družstva.
- Za každých započatých 5 družstev nad počet 10 se v dané kategorii přidává 1 postupové místo (tj. při účasti 1 družstva v kategorii postupuje 1 družstvo, při účasti 2-10 družstev v kategorii postupují 2 družstva, při účasti 11-15 družstev v kategorii postupují 3 družstva atd.).

Pro start družstev v regionálním přeboru platí podmínky z bodů 2.1. a 2.2. s výjimkou dosažení sudého počtu družstev (viz výše uvedené právo pořadatele připustit do turnaje i družstvo, složené ze hráčů dvou škol, ovšem bez práva postupu do krajského přeboru).

Doporučený termín pro jeho uspořádání je listopad 2023 – leden 2024. Systém hry je dán bodem 2.4. Pořadatelé jednotlivých regionálních přeborů a přesné termíny budou stanoveny podle zájmu o jejich pořádání. Vítána je přitom spolupráce s příslušnými okresními radami Asociace školských sportovních klubů. Pokud se ale nenajde pořadatel daného regionálního přeboru do 30. listopadu 2023, bude o dalším postupu rozhodnuto dodatečně.

Mezi povinnosti pořadatele regionálního přeboru patří hlavně zajištění hrací místnosti a šachového materiálu (šachy, hodiny). V případě, že pořadatel nemá možnost zajistit šachový materiál, doporučuje se požádat o pomoc šachové oddíly (kluby) v místě konání turnaje, případně je možné stanovit povinnost každého družstva přivést s sebou 2 kompletní šachové soupravy a dvoje funkční šachové hodiny. Pořadatel dále zajistí vypracování propozic regionálního přeboru a jejich rozeslání na základní a střední školy v příslušných okresech, řízení samotného přeboru a zpracování výsledků. Výsledky následně rozešle všem zúčastněným školám a krajskému koordinátorovi projektu Šachy do škol.

Krajský přebor: Ve všech kategoriích mohou startovat družstva, která si vybojovala postup z regionálních přeborů podle postupového klíče. Dále má možnost udělit v těchto kategoriích 1 divokou kartu krajský koordinátor projektu Šachy do škol a v případě, že takto vzniklý počet přihlášených družstev bude lichý, má tuto možnost i pořadatel. Postup zasílání žádostí o divokou kartu upraví propozice krajského přeboru, které podléhají schválení krajským koordinátorem projektu Šachy do škol.

Na mistrovství ČR postupují v každé kategorii první 2 družstva.

Mezi povinnosti pořadatele krajského přeboru patří hlavně zajištění hrací místnosti a šachového materiálu (šachy, hodiny). V případě, že pořadatel nemá možnost zajistit šachový materiál, doporučuje se požádat o pomoc šachové oddíly (kluby) v místě konání turnaje, případně je možné stanovit povinnost každého družstva přivést s sebou 2 kompletní šachové soupravy a dvoje funkční šachové hodiny. Šachový materiál přitom musí splňovat následující podmínky:

- Šachové figurky jsou typu „Staunton“ nebo „Česká klubovka“.
- Výška krále je minimálně 8 cm.
- Šířka pole na šachovnici je minimálně 4 cm.
- Digitální šachové hodiny splňují podmínky FIDE (tj. zaručují správné přidávání času na tah).

Pořadatel dále zajistí vypracování propozic krajského přeboru, jejich schválení krajským koordinátorem projektu Šachy do škol a následné rozeslání na základní a střední školy s právem postupu z regionálních přeborů, řízení samotného přeboru a zpracování výsledků. Výsledky následně rozešle všem zúčastněným školám a krajskému koordinátorovi projektu Šachy do škol.

Doporučený termín pro jeho uspořádání je leden – březen 2024. Systém hry je dán bodem 2.4.

Mistrovství ČR: Je v kompetenci Komise mládeže ŠSČR.

2.4. Systém hry

Hraje se podle „Pravidel šachu FIDE“ (dále jen Pravidla) platných od 1. 1. 2018 (mimo jiné prohrává již druhý nepřipustný tah!).

Hodnocení turnajů družstev se provádí tzv. olympijským systémem, tj. kritéria pro stanovení pořadí jsou postupně:

- součet partiových bodů na všech šachovnicích;
- Buchholz (součet bodů družstev soupeřů);
- Sonneborn-Berger (se skutečnými body);
- lepší individuální výsledek na 1. šachovnici, popř. na 2. šachovnici atd.

Při sestavování soupisek je nutné dodržet následující pravidla:

- Hráč nesmí být na soupisce zařazen tak, aby jeho koeficient na LOK pro rapid šach (dále jen ELO) byl o 300 a více bodů nižší než ELO kteréhokoli hráče zařazeného na soupisce za ním.
- Hráč nesmí být na soupisce zařazen tak, aby jeho ELO bylo o 300 a více bodů vyšší než ELO kteréhokoli hráče zařazeného na soupisce před ním.
- U hráčů, kteří nemají přiděleno žádné ELO, platí tyto hodnoty ELO:
  - hráč s III. VT = 1250;

- hráč se IV. VT = 1100;
- hráč bez VT = 1000.

Rozhodující pro přiznání VT je údaj uvedený v databázi členů ŠSČR ke dni předcházejícímu zahájení turnaje.

Pořadatelům všech úrovní se doporučuje zasílání výsledků na zápočet pro stanovení ELO. (Tato skutečnost ale musí být předem uvedena v propozicích.)

Přebor školy: Hraje se jako turnaj jednotlivců. Systém hry, hrací tempo a dělení (či nedělení) na kategorie je plně v kompetenci školy. Doporučuje se však, aby hrací tempo bylo delší než 10 minut na partii pro každého hráče.

Regionální přebor: Hraje se jako turnaj družstev. Systém hry a hrací tempo jsou plně v kompetenci pořadatele. Doporučuje se však, aby hrací tempo bylo minimálně 15 minut na partii pro každého hráče.

Krajský přebor: Hraje se jako turnaj družstev. Pokud se do turnaje v některé kategorii přihlásí maximálně 8 družstev, hraje se systémem každý s každým. V opačném případě se hraje švýcarským systémem na 7 kol. Tempo hry je v kompetenci pořadatele, doporučuje se však, aby bylo pro každého hráče minimálně 20 minut na partii s přidáváním 3 sekund za každý provedený tah od začátku partie.

V regionálním a krajském přeboru je možné vybírat vklad do turnaje. Doporučuje se však, aby se v regionálním přeboru nevybíral a v krajském přeboru nepřevýšil 300 Kč za družstvo. Vklad přitom musí být v daném přeboru stejný pro všechna družstva a všechny kategorie.

V Sázavě dne 07. října 2023

Jiří Kotzot, krajský koordinátor projektu Šachy do škol